

UNIUNEA EUROPEANĂ
Fondul Social European

GUVERNUL ROMÂNIEI
Ministerul Administrației și Internelor

Inovație în administrație
Programul Operațional "Dezvoltarea
Capacității Administrative"

SEMINAR PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILĂ

**DIN CADRUL PROIECTULUI „Management standardizat pentru
îmbunătățirea calitatii și eficienței furnizării serviciilor publice oferite de
Primăria Eforie” COD SMIS 5923**

DEZVOLTAREA DURABILA

Conceptul de dezvoltare durabila (sustenabila) s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri stiintifice aprofundate pe plan international si a capatat valente politice precise în contextul globalizarii.

În istoria recenta, prima semnalare a faptului ca evolutiile economice si sociale ale statelor lumii si ale omenirii în ansamblu nu mai pot fi separate de consecintele activitatii umane asupra cadrului natural s-a facut în raportul din 1972 al Clubului de la Roma intitulat *Limitele cresterii* (Raportul Meadows). Documentul sintetiza datele privind evolutia a cinci parametri (cresterea populatiei, impactul industrializarii, efectele poluarii, productia de alimente si tendintele de epuizare a resurselor naturale), sugerând concluzia ca modelul de dezvoltare practicat în acea perioada nu poate fi sustinut pe termen lung.

Problematica raporturilor dintre om si mediul natural a intrat în preocuparile comunitatii internationale începând cu prima Conferinta a ONU asupra Mediului (Stockholm, 1972) si s-a concretizat în lucrarile Comisiei Mondiale pentru Mediu si Dezvoltare, instituite în 1985. Raportul acestei Comisii, prezentat în 1987 de G. H. Brundtland si intitulat *Viitorul nostru comun* a oferit prima definitie acceptata a dezvoltarii durabile ca fiind „o dezvoltare care satisface nevoile generatiei actuale fara a compromite sansele viitoarelor generatii de a-si satisface propriile nevoi”. Conceptul de dezvoltare durabila reprezinta rezultatul unei abordari integrate a factorilor politici si decizionali, în care protectia mediului si cresterea economica pe termen lung sunt considerate complementare si reciproc dependente.

De la acest punct, problemele complexe ale dezvoltarii durabile au capatat o dimensiune politica globala, fiind abordate la cel mai înalt nivel la Conferinta Mondiala pentru Mediu si Dezvoltare Durabila de la Rio de Janeiro (1992), la Sesiunea Speciala a Adunarii Generale ONU si adoptarea Obiectivelor Mileniului (2000) si la Conferinta Mondiala pentru Dezvoltare Durabila de la Johannesburg (2002). S-au conturat, astfel, programe concrete de actiune la nivel global si local (Agenda 21 Locala) conform dictonului „sa gândim global si sa actionam local”.

În cadrul acestui proces au fost adoptate o seama de conventii internationale care stabilesc obligatii precise din partea statelor si termene stricte de implementare privind schimbarile climatice, conservarea biodiversitatii, protejarea fondului forestier si zonelor umede, limitarea folosirii anumitor produse chimice, accesul la informatii privind starea mediului si altele, care contureaza un spatiu juridic international pentru aplicarea în practica a preceptelor dezvoltarii durabile.

Se recunoaste, astfel, ca Terra are o capacitate limitata de a satisface cererea crescândă de resurse naturale din partea sistemului socio-economic si de a absorbi efectele distructive ale folosirii lor. Schimbarile climatice, fenomenele de eroziune si desertificare, poluarea solului, apei si aerului, reducerea suprafetei sistemelor forestiere tropicale si a zonelor umede, disparitia sau periclitarea existentei unui numar mare de specii de plante si animale terestre sau acvatice, epuizarea accelerata a resurselor naturale neregenerabile au început sa aiba efecte negative, masurabile, asupra dezvoltarii socioeconomice si calitatii vietii oamenilor în zone vaste ale planetei.

Conceptul de dezvoltare durabila are ca premisa constatarea ca civilizatia umana este un subsistem al ecosferei, dependent de fluxurile de materie si energie din cadrul acesteia, de stabilitatea si capacitatea ei de autoreglare. Politicile publice care se elaboreaza pe aceasta baza, precum prezenta Strategie Nationala pentru Dezvoltare Durabila a României, urmaresc restabilirea si mentinerea unui

echilibru rational, pe termen lung, între dezvoltarea economica si integritatea mediului natural în forme înțelese si acceptate de societate.

Pentru România, ca stat membru al Uniunii Europene, dezvoltarea durabila nu este una dintre optiunile posibile, ci singura perspectiva rationala a devenirii nationale, având ca rezultat statornicirea unei noi paradigme de dezvoltare prin confluenta factorilor economici, sociali si de mediu.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabila

Dezvoltarea durabila a devenit un obiectiv politic al Uniunii Europene începând cu anul 1997, prin includerea sa în Tratatul de la Maastricht. În anul 2001, Consiliul European de la Goteborg a adoptat Strategia de Dezvoltare Durabila a Uniunii Europene, careia i-a fost adaugata o dimensiune externa la Barcelona, în anul 2002. În anul 2005, Comisia Europeana a demarat un proces de revizuire a Strategiei, publicând, în luna februarie, o evaluare critica a progreselor înregistrate dupa 2001, care puncteaza si o serie de directii de actiune de urmat în continuare. Documentul a evidenciat si unele tendinte nesustenabile, cu efecte negative asupra mediului înconjurator, care puteau afecta dezvoltarea viitoare a Uniunii Europene, respectiv schimbarile climatice, amenintarile la adresa sanatatii publice, saracia si excluziunea sociala, epuizarea resurselor naturale si erodarea biodiversitatii. Ca urmare a identificarii acestor probleme, în iunie 2005, sefi de state si guverne ai tarilor Uniunii Europene au adoptat o Declaratie privind liniile directoare ale dezvoltarii durabile, care încorporeaza Agenda de la Lisabona, revizuita, pentru cresterea economica si crearea de noi locuri de munca drept o componenta esentiala a obiectivului atotcuprinzator al dezvoltarii durabile. Dupa o larga consultare, Comisia Europeana a prezentat, la 13 decembrie 2005, o propunere de revizuire a Strategiei de la Goteborg din 2001. Ca rezultat al acestui proces, Consiliul UE a adoptat, la 9 iunie 2006, Strategia reînnoita de Dezvoltare Durabila, pentru o Europa extinsa. Documentul este conceput într-o viziune strategica unitara si coerenta, având ca **obiectiv general** îmbunatatirea continua a calitatii vietii pentru generatiile prezente si viitoare prin crearea unor comunitati sustenabile, capabile sa gestioneze si sa foloseasca resursele în mod eficient si sa valorifice potentialul de inovare ecologica si sociala al economiei în vederea asigurarii prosperitatii, protectiei mediului si coeziunii sociale.

Strategia UE pentru Dezvoltare Durabila, ce reprezinta fundamentul Strategiei Nationale a României în domeniu, completeaza Strategia de la Lisabona si se doreste a fi un catalizator pentru cei ce elaboreaza politici publice si pentru opinia publica, în scopul schimbarii comportamentului în societatea europeana si, respectiv, în societatea româneasca si implicarii active a factorilor decizionali, publici si privati, precum si a cetatenilor în elaborarea, implementarea si monitorizarea obiectivelor dezvoltarii durabile.

Responsabilitatea pentru implementarea Strategiei revine Uniunii Europene si statelor ale membre, implicând toate componentele institutionale la nivel comunitar si national. Este subliniata, de asemenea, importanta unei strânse conlucrari cu societatea civila, partenerii sociali, comunitatile locale si cetatenii pentru atingerea obiectivelor dezvoltarii durabile.

În acest scop, sunt identificate patru **obiective-cheie**:

- Protectia mediului, prin masuri care sa permita disocierea cresterii economice de impactul negativ asupra mediului;
- Echitatea si coeziunea sociala, prin respectarea drepturilor fundamentale, diversitatii culturale, egalitatii de sanse si prin combaterea discriminarii de orice fel;
- Prosperitatea economica, prin promovarea cunoasterii, inovarii si competitivitatii pentru asigurarea unor standarde de viata ridicate si unor locuri de munca abundente si bine platite;

□□Îndeplinirea responsabilităților internaționale ale UE prin promovarea instituțiilor democratice în slujba păcii, securității și libertății, a principiilor și practicilor dezvoltării durabile pretutindeni în lume.

Pentru a asigura integrarea și corelarea echilibrată a componentelor economice, ecologice și socio-culturale ale dezvoltării durabile, Strategia UE statuează următoarele **principii directoare**:

- Promovarea și protecția drepturilor fundamentale ale omului;
- Solidaritatea în interiorul generațiilor și între generații;
- Cultivarea unei societăți deschise și democratice;
- Informarea și implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional;
- Implicarea mediului de afaceri și a partenerilor sociali;
- Coerența politicilor și calitatea guvernării la nivel local, regional, național și global;
- Integrarea politicilor economice, sociale și de mediu prin evaluări de impact și consultarea factorilor interesați;
- Utilizarea cunoștințelor moderne pentru asigurarea eficienței economice și investitoriale;
- Aplicarea principiului precauției în cazul informațiilor științifice incerte;
- Aplicarea principiului “poluatorul plătește”.

Aspectele de conținut ale Strategiei UE se concentrează asupra unui număr de 7 **provocări cruciale** și 2 domenii **trans-sectoriale**. Multe dintre țintele convenite în cadrul UE sunt stabilite în expresie numerică sau procentuală, cu termene stricte de implementare, fiind obligatorii pentru toate statele membre.

Strategia UE stabilește, de asemenea, proceduri precise de **implementare, monitorizare și urmarire**, cu obligații de raportare la fiecare doi ani, din partea Comisiei Europene și statelor membre, asupra angajamentelor asumate. Următorul termen pentru analizarea progreselor înregistrate și revederea priorităților Strategiei UE de către Consiliul European este septembrie 2009, cu obligația statelor membre de a raporta asupra implementării Strategiilor Naționale până cel mai târziu în luna iunie 2009.

Întrucât România s-a angajat să finalizeze propria Strategie Națională pentru Dezvoltare Durabilă, revizuită, până la sfârșitul anului 2008 și să o prezinte apoi Comisiei Europene, primul termen de raportare asupra implementării este luna iunie 2011.

Indicatorii dezvoltării durabile

Monitorizarea tendințelor dezvoltării folosind și indicatori situați în afara activității economice precede formularea principiilor dezvoltării durabile și s-a afirmat paralel cu procesul de definire a strategiilor de dezvoltare durabilă elaborate sub egida Națiunilor Unite și, respectiv, a Uniunii Europene.

Pentru urmărirea și verificarea implementării prezentei Strategii Naționale se va crea și întreține un sistem național de indicatori statistici ai dezvoltării durabile, armonizat și congruent cu sistemul relevant de indicatori utilizat la nivelul UE, pentru monitorizarea progreselor naționale în raport cu Strategia pentru Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene. Colectarea și prelucrarea informațiilor de încredere, cuantificate și actualizate regulat, agregate la nivelul indicatorilor de dezvoltare durabilă, va permite măsurarea performanțelor în atingerea obiectivelor stabilite de Strategie și raportarea corectă asupra rezultatelor. Se are în vedere operationalizarea a două tipuri de indicatori:

- Indicatorii naționali de dezvoltare durabilă, focalizați pe prioritățile-cheie exprimate prin ținte cuantificabile care să permită, totodată, compararea performanțelor naționale cu cele ale partenerilor internaționali și cu obiectivele Strategiei pentru Dezvoltare Durabilă a UE reînnoite.

Acest set de indicatori se va baza pe rezultatele grupului de lucru Eurostat-UNECE-OCDE si va fi reactualizat în permanenta.

- Indicatorii de progres ai Strategiei Nationale pentru Dezvoltare Durabila a României, acoperind întregul pachet de politici pe care aceasta le genereaza, inclusiv a celor ce nu sunt cuprinse în Strategia UE. În acest mod, toate politicile vor forma obiectul monitorizarii, urmarind responsabilizarea decidentilor politici si permitând opiniei publice sa evalueze succesul actiunilor întreprinse.